

25.02.2021

Językoznawstwo

Przepraszam, ma pan może długopis? Prośba we współczesnej polszczyźnie. Cz.1: Prośba jako makroakt mowy

Autor/Redaktor: Agnieszka Katarzyna Rosińska-Mamej

Wydawnictwo: Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ISBN: 978-83-7133-791-8

Niniejsza publikacja zawiera opis strategii komunikacyjnych stosowanych przez nadawców próśb w celu osiągnięcia wpływu na postępowanie adresatów tych aktów mowy.

Autorka udowadnia, że współczesna prośba jest makroaktem mowy, złożonym z takich mikroaktów, jak prośba właściwa, uzasadnienie sformułowania prośby czy przeproszenie. Przeprowadza wnikliwą analizę tych składników makroaktu prośby, które mają wpłynąć na jej skuteczność. W swoich badaniach Autorka posługuje się narzędziami wypracowanymi nie tylko przez językoznawstwo (w tym teorię aktów mowy czy genologię lingwistyczną), ale także przez inne nauki, między innymi: psychologię społeczną, socjologię, antropologię kulturową czy filozofię. Publikacja ta zainteresuje osoby zajmujące się pragmatycznymi aspektami komunikacji, genologią lingwistyczną czy grzecznością językową, między innymi językoznawców, studentów kierunków humanistycznych i społecznych, nauczycieli polonistów. Przedstawione w niej wnioski mogą być wykorzystane również w kształceniu interdyscyplinarnym i w badaniach międzykulturowych.

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Podstawy teoretyczne badań	25
1.1. Psychologia społeczna. Techniki wpływu społecznego	25
1.2. Etykieta ogólna i językowa	47
1.3. Teoria aktów mowy. Teoria gatunków mowy	65
2. Charakterystyka semantyczna i pragmatyczna prośby. Definicja i skład makroaktu prośby	75
2.1. Charakterystyka semantyczna i pragmatyczna prośby	75
2.2. Prośba jako makroakt mowy. Składniki makroaktu prośby	86

3. Mikroakty mowy o funkcji wspomagania prośby	91
3.1. Uzasadnienia prośby	91
3.1.1. Charakterystyka semantyczna	91
3.1.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	110
3.1.3. Charakterystyka pragmatyczna	118
3.2. Pytania o możliwość spełnienia prośby	131
3.2.1. Pytania warunkujące sformułowanie prośby	133
3.2.1.1. Charakterystyka semantyczna	133
3.2.1.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	147
3.2.1.3. Charakterystyka pragmatyczna	152
3.2.2. Pytania o potencjalnej funkcji prośby	162
3.2.2.1. Charakterystyka semantyczna	162
3.2.2.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	171
3.2.2.3. Charakterystyka pragmatyczna	174
3.3. Akty mówiące o tym, że spełnienie prośby nie jest (zbyt) kosztowne	177
3.3.1. Charakterystyka semantyczna	177
8 SPIS TREŚCI	
3.3.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	197
3.3.3. Charakterystyka pragmatyczna	206
3.4. Przeproszenia wchodzące w skład makroaktu prośby	220
3.4.1. Przeproszenia usprawniające komunikację	222
3.4.1.1. Charakterystyka semantyczna	222
3.4.1.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	235
3.4.1.3. Charakterystyka pragmatyczna	239
3.4.2. Przeproszenia za nadużycie grzecznościowe ze strony nadawcy	247
3.4.2.1. Charakterystyka semantyczna	247
3.4.2.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	257
3.4.2.3. Charakterystyka pragmatyczna	263
3.5. Akty zapowiadające prośbę	270
3.5.1. Charakterystyka semantyczna	270
3.5.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	292
3.5.3. Charakterystyka pragmatyczna	298
3.6. Akty mowy o funkcji skupiania uwagi na komunikacie	313
3.6.1. Charakterystyka semantyczna	313
3.6.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	324
3.6.3. Charakterystyka pragmatyczna	328
3.7. Podziękowania antycypujące replikę prośby	338
3.7.1. Charakterystyka semantyczna	338
3.7.2. Opis formalnojęzykowy i pozycja w obrębie makroaktu prośby	349
3.7.3. Charakterystyka pragmatyczna	353
4. Wypowiedzi naprowadzające	361
4.1. Definicja i budowa wypowiedzi naprowadzających	361
4.2. Status i funkcje wypowiedzi naprowadzających	366
Podsumowanie	
375	

Biuletyn Polonistyczny

Objaśnienia używanych oznaczeń	
381	
Rozwiązanie stosowanych skrótów	
383	
Bibliografia	
387	

Rok publikacji: 2019

Strony: 416

Linki:

- <https://wydawnictwo.ujk.edu.pl/publikacje/nawosci-wydawnicze/nawosci-filologia-polska/>

Słowa kluczowe: prośba, akty mowy

Opublikował: Magdalena Płusa